

УДК 323.21

Зейналов Д. Р.

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ДУМКА ТУРЕЧЧИНИ ЩОДО БЕЗПЕКИ В ЧОРНОМОРСЬКОМУ РЕГІОНІ

В цій статті розглядається внутрішньо- і зовнішньополітичний дискурс Турецької Республіки відносно геополітичного, військового та економічного становища Туреччини в басейні Чорного моря. Здійснено широкий і системний аналіз поточної ситуації в Чорноморському регіоні та оцінено роль та вплив Туреччини у військово-політичному житті регіону. Особливу увагу приділено інформаційному полю Туреччини та аналізу турецького медіапростору, еволюції висловлюваних суджень, тверджень та тез в турецькому суспільстві відносно ролі Туреччини та інших акторів у житті Чорноморського регіону.

Ключові слова: Турецька Республіка, НАТО, Чорноморський регіон, Росія, Україна, безпека, геополітика, громадська думка, антизахідний дискурс, дипломатичне посередництво, геополітичний вектор.

Постановка проблеми. Турецька Республіка останнім часом, особливо протягом останнього року, стала ледь не найголовнішим інформаційним в геополітичному контексті актором і залишається в центрі уваги. Масштабні з військової та політичної точок зору події, які мають місце бути в Чорноморському регіоні, змушують задуматись над місцем кожного актора цього регіону в архітектурі глобальної, регіональної та локальної безпеки.

Зокрема, це стосується Турецької Республіки, яка займає відмінне від інших держав регіону геополітичне положення і,

водночас, має яскраво виражені, але не для всіх очевидні інтереси. Загалом, Чорноморський регіон завжди був цікавим, як регіон максимальної концентрації політичного і час-від-часу військового протистояння та перетині декількох геополітичних векторів держав регіону і не тільки. Події останнього року по-особливому змушують задуматись над місцем Туреччини в геополітичній кон'юктурі Чорноморського регіону і над її дипломатичним, військовим та економічним потенціалом в межах реалізації власних інтересів.

Враховуючи вузькопрофільність вивчення турецького напрямку і специфічність Туреччини як актора міжнародних відносин, спостерігається брак інформації за цією темою. А наявні джерела часто несистемні або не повною мірою розкривають та переосмислюють особливості Туреччини в житті Чорноморського регіону. Системний і зважений підхід у вивченні цієї теми є вкрай необхідним, враховуючи значення турецького кейсу в розвитку міжнародних відносин в регіоні та у світі загалом.

Басейн Чорного моря став одним з тих регіонів, в якому стратегічно безпекові питання стали об'єктом неабиякого інтересу зі сторони великих та малих гравців на міжнародній арені. Актори, які мають інтереси того чи іншого характеру в басейні Чорного моря або у відносній близькості до нього, зацікавлені у збереженні та зміцненні своїх позицій у регіоні. Але варто зауважити, що проявляється це бажання у різних акторів по-різному. Отже, **метою статті** є виявлення особливостей розвитку сучасної зовнішньополітичної думки Турецької Республіки відносно безпеки в Чорноморському регіоні, аналіз еволюції турецької зовнішньополітичної поведінки в протистоянні та/або партнерстві з іншими акторами регіону, вивчення ролі інших акторів, їх інтересів.

Виклад основного матеріалу. Вихід до Чорного моря мають Україна, Російська Федерація, Грузія, Турецька Республіка, Болгарія та Румунія. Останні три, серед яких і Туреччина – є членами Організації Північноатлантичного договору: Турецька Республіка – з 1952 року; Болгарія та Румунія з 2004 року. Україна, Грузія та Російська Федерація (остання де-факто – формально) є членами програми НАТО «Партнерство заради миру».

Роль Туреччини у питаннях безпеки в басейні Чорного моря після розпаду СРСР була такою, яка мінімально забезпечувала суто власну безпеку – не більше і не менше. Позиція Туреччини в безпекових питаннях в 1990-х та на початку 2000-х років формувалася багато в чому саме з точки зору держави-члена Північноатлантичного альянсу. Характерні сучасній Туреччині прагматичність і «зовнішньо-політичний егоїзм» тоді не мали місця через цілковиту зануреність у власні внутрішні справи.

Яскраво еволюцію турецьких зовнішньополітичних поглядів на Чорноморський регіон демонструє реакція Туреччини на регіональні конфлікти між державами регіону. Тут варто розглянути деякі з них.

З початку 1990-х років абхазький регіон, який є невід'ємною частиною Грузії, де-факто контролюється так званою «Республікою Абхазія», «незалежність» якої в 2008 році було визнано Російською Федерацією після збройного вторгнення до Грузії. «Республіка Абхазія» має сухопутний кордон з Російською Федерацією та вихід до Чорного моря. Реакція Туреччини в 1990-х років мала суто формальний характер. І хоча абхазький регіон знаходиться у відносній географічній близькості до Туреччини, гостра реакція стосувалась не стільки потенційної військової небезпеки з російського боку, скільки гуманітарного та соціального аспектів життя громадян, які опинилися під окупацією. Причому така позиція стала

яскраво вираженою саме після загострення і вторгнення Росії 2008 року.

Зумовлено це насамперед тим, що в самій Туреччині живе вп'ятеро більше абхазів, ніж безпосередньо в абхазькій частині Грузії. Відповідно, це досить велика електоральна група, в якій, зокрема, зацікавлені турецькі місцеві політичні еліти.

Протягом 1990-х років між Україною та Російською Федерацією відбувався довготривалий та складний процес поділу Чорноморського флоту. Врешті-решт, між сторонами було ухвалено «Угоду між Україною і Російською Федерацією про параметри поділу Чорноморського флоту» – російський військовий контингент отримав право законно перебувати в обмеженій кількості на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь.

Туреччина при цьому напряду або опосередковано не втручалася в процес і декларувала загальну, досить розмиту і нечітку зацікавленість у стабільності регіону. Не заявлялося про відверту підтримку однієї із сторін. Зумовлено це було, насамперед, внутрішнім становищем Туреччини в той час. Економічні фактори та, без перебільшення, сепаратистські настрої в окремих регіонах країни, зосередили увагу турецького суспільства та політичних еліт на внутрішньо-політичному дискурсі [3].

В 2003 році Росія почала поспішне спорудження дамби до українського острова Тузла, наполягаючи, що кордон між Україною та РФ в Керченській протоці чітко не визначений, а Тузла, нібито, не є островом, а представляє собою морську косу. Реакція Туреччини на питання Тузли була досить сухою і полягала суто у прийнятті статусу-кво, яким би він не був.

2003 року Прем'єр-міністром Турецької Республіки, в якого де-факто була вся повнота влади в країні, став Реджеп Таїп Ердоган. З часом через це

змінюється політична зацікавленість турецької сторони у впливі на Чорноморський регіон. Туреччина починає більш активно проявляти свою власну позицію, яка часто не збігалася з позицією союзників по НАТО.

У квітні 2008 року на славнозвісному Бухарестському саміті НАТО підіймалося питання щодо членства України та Грузії в альянсі. Але тоді не було ухвалено рішення щодо надання Україні та Грузії Плану дій щодо членства в НАТО (ПДЧ).

Через 4 місяці розпочався збройний конфлікт між Російською Федерацією та Грузією, внаслідок якого Грузія де-факто втратила контроль над 20 % своєї території. Туреччина, користуючись Конвенцією Монтре, заборонила прохід американських військових кораблів до Чорного моря на підтримку Грузії, що свідчить про бажання продемонструвати власну впливовість в регіоні [9].

В 2014 році розпочалась збройна агресія Російської Федерації проти України, і було здійснено окупацію Автономної Республіки Крим та міста Севастополь.

Для Турецької Республіки окупація Криму Російською Федерацією мала не лише безпекове забарвлення питання. На території Криму одним із корінних народів є кримські татари, які культурно, лінгвістично, ментально та релігійно близькі до турецького народу. Звісно, що Туреччина була і є зацікавленою у збереженні таких зв'язків з кримсько-татарським народом. До того ж на території Туреччини проживає, за різними оцінками, в 10–15 разів більше кримських татар, ніж у самому Криму. Власне, в тому числі і через утиски корінних народів Криму з боку російських окупантів Туреччина глибоко занепокоєна окупацією Криму [2].

Але більш впливовим фактором є потенційна військова загроза турецьким інтересам з боку Росії. Варто зауважити, що турецький інтерес до російсько-українського конфлікту і до безпеки в

Чорноморському регіоні в цілому, в 2014–2018 роках був не настільки активним, як зараз. Зумовлено це концентрацією власних інтересів в Сирії та в регіоні Близького Сходу.

До того ж влітку 2016 року було здійснено спробу державного перевороту і захоплення влади в Туреччині з боку «гюленістів». Спробу було придушено. Туреччина в цей момент, була в повній мірі сконцентрована на вирішенні саме цього питання.

Саме після поступової стагнації війни в Сирії Туреччина звернула більшу увагу й на безпекову складову Чорноморського регіону.

Туреччина має найбільший флот серед країн-членів НАТО в Чорноморському регіоні та постійно наголошує на намірах мати повний контроль за морем у разі конфлікту, що власне і було продемонстровано блокуванням проходу військових кораблів до Чорного моря з початком повномасштабної агресії проти України та посередництвом у «Зерновій угоді».

Сьогодні Туреччина знаходиться у процесі модернізації та удосконалення свого флоту, маючи наміри побудови нових фрегатів, швидких патрульних катерів та десантних кораблів.

Але є й недоліки. Туреччині не вистачає ресурсів та потенціалу щодо берегової розвідки, спостереження та розвідки на морі, а також спроможностей нанесення ударів на далеку відстань (такі, які є у РФ в тимчасово окупованому Криму) [8].

Варто зазначити, що стосунки Туреччини та Російської Федерації були і залишаються дуже неоднозначними. Туреччина, бажаючи закріпити лідерство в Чорноморському регіоні, демонструє свою готовність досягти поставлених цілей, використовуючи дипломатичні, економічні, торговельні, соціальні, культурні та інші інструменти і засоби поширення свого геополітичного впливу. Важливо

наголосити на тому, що це не завжди відбувається із узгодженням з НАТО. Не Туреччині потрібно НАТО, а Північноатлантичному Альянсу потрібна Туреччина. Зумовлено це декількома факторами. По-перше, наявність потужної вертикалі влади в Турецькій Республіці. По-друге, самостійність Туреччини в ухваленні безпекових рішень локального характеру. По-третє, бажання Північно-атлантичного Альянсу зберегти сильного союзника в регіоні і відсутність альтернативи такому союзнику як Турецька Республіка [5].

Турецька зовнішньополітична думка напряму залежить від громадської думки та суспільних настроїв. Загалом, взаємозалежність та взаємопов'язаність громадської думки, суспільних інтересів, настроїв, переконань та наративів з політичними процесами в межах однієї держави, в тій чи іншій мірі, залежно від режиму правління, є дуже сильними і чутливими до змін як внутрішньої, так і зовнішньої обстановки. Індикаторами таких змін часто стають засоби масової інформації та електоральні настрої, продемонстровані під час виборів та/або соціологічних опитувань. Тому варто приділити велику увагу турецькому інформаційному простору. Правильним буде звернути увагу на реакцію суспільства на російсько-українську війну та на еволюцію громадської думки щодо цього. Це дозволяє предметно побачити як зараз формується турецька зовнішньополітична думка щодо Чорноморського регіону, в якому, як зазначалось вище, Туреччина раніше мала меншу тактичну зацікавленість.

В Туреччині, особливо на початку повномасштабного збройного вторгнення Росії до України, громадська думка лівової частки турецьких громадян формувалася за рахунок місцевих представництв російських медіа, таких як «Sputnik» та «Today». В цих агентствах працюють турецькі журналісти, які формують «альтернативну» думку, доносячи її до турецької аудиторії. Частина експертів, пасивно залучених до діяльності

таких медіа, проштовхують російські наративи, маргінальні партії та організації, які провокують проросійські настрої, у тому числі через власні підконтрольні ЗМІ.

Згідно з опитуванням Metropoll в березні 2022 року 83,8 % опитаних турків назвали російське вторгнення до України «несправедливим та неприйнятним», лише 12,2 % підтримали його. Водночас лише 19,9 % опитаних заявили, що треба підтримати Україну, 72,9 % підтримали «неупередженість». Саме через те, що ці медіа та лідери думок інтегровані в турецьке суспільство і розуміють ментальну та поведінкову складові політичного життя турків, це викликає у останніх довіру до наративів та тез, які просуваються проросійськими ресурсами. Як і в будь-якій державі, яка так чи інакше пов'язана з Росією (кордонами, економікою, торгівлею, культурою тощо), в Туреччині, звісно, є представники політикуму та суспільні діячі, які так чи інакше ретранслюють російські наративи та ідеї. І пов'язано це не з бажанням Росії здійснити соціокультурний вибух «руського мира», як, наприклад, намагалися це зробити в Україні. Справа у дипломатичному та інформаційному фронті, на якому Росія з величезним відривом програє Україні і її союзникам, і на якому вона в паніці шукає будь-які зачіпки для встановлення свого «контролю» над ситуацією.

Погіршують ситуацію і активні антизахідні, радше антиамериканські, інформаційні кампанії та настрої, які просуваються вже самою Туреччиною безпосередньо. Давні образи турків на Захід, перш за все, США та ЄС, відкривають шляхи для поглиблення співпраці з світовими антагоністами – Росією та Китаєм. Згідно з опитуванням Metropoll про зовнішньополітичні симпатії у січні 2022 року 37,5 % опитаних у Туреччині надавали перевагу співпраці з ЄС та США, 39,4 % – з Росією та Китаєм.

Серед представників керівної партії Реджепа Ердогана АКР 49,4% воліли більшої співпраці з Росією та Китаєм, лише 27,1 % – з ЄС та США [13].

Під час формування політичної позиції країни громадська думка завжди береться до уваги, адже порушення внутрішньополітичного балансу всередині країни не йде на користь правлячій владі, особливо напередодні президентських та парламентських виборів. Ані влада, ані опозиція Туреччини не можуть нехтувати суспільними настроями. Понад 80 % турків вважають, що саме США є головною загрозою національній безпеці Туреччини. Вкрай високий рівень антиамериканізму та недовіри до НАТО в турецькому суспільстві грає на руку поширенню кремлівської пропаганди. У цій країні дуже сильні антизахідні настрої, що підживлюються чи не найсильнішим російським наративом – покладання провини за війну на США.

При цьому, турецьке суспільство загалом позитивно ставиться до України. Водночас соціологічні опитування свідчать, що від 73 % до 80 % населення вважає за потрібне дотримуватися нейтралітету щодо російсько-української війни. Відповідно до цих настроїв має балансувати і уряд Туреччини задля того, щоби у наступних виборах не втратити голоси. Відверто проросійські погляди підтримує незначна частина суспільства. Здебільшого це прихильники євразійської ідеології, консолідовані навколо партії Vatan. Але загрозу українським інтересам становить широко розповсюджене сприйняття Росії як альтернативного центру сили щодо Заходу, держави, з якою Туреччині вигідніше і простіше налагодити стабільне партнерство. Останнє особливо актуальне в умовах загострення відносин Турецької Республіки із європейськими та американськими партнерами. Внаслідок цього турецьке суспільство відкрите до сприйняття антизахідної російської риторики. За результатами соціологічних опитувань, лише 34 % населення покладають провину

за російсько-українську війну на РФ, а 48 % вважають винними Сполучені Штати Америки.

Гуманітарний та соціальний фактори відіграють надважливу роль в житті турецького суспільства. Турки щиро переживають через людські жертви серед українських цивільних. До того ж не можна забувати про кримське питання.

В Туреччині велика кримсько-татарська спільнота. Через ментальну, культурну, лінгвістичну та релігійну близькість з кримськотатарським народом та у зв'язку з утисками кримських татар з боку РФ в тимчасово окупованому Криму турки підтримують українську сторону в боротьбі за права корінних народів. В результаті громадська думка і суспільні інтереси, сформовані лідерами думок і медіа, підштовпує турецьке керівництво до ухвалення тих зовнішньополітичних рішень, які не суперечили б настроям та наративам, поширеним в електоральних колах. І з цього і випливає необхідність зайняти Туреччині позицію, в якій би її дипломатичний функціонал і спроможність підтримувати абсолютну монополію у безпековій сфері працювали б суто на підтримку власного політичного іміджу, сформованого поглядом громадськості. Балансування з акцентом на свої власні інтереси, задекларовані суспільством, дозволяє турецькому керівництву постійно перебувати у вигідному для себе геополітичному становищі та змінювати зовнішньополітичну поведінку шляхом ухвалення тих чи інших рішень з огляду на кон'юнктуру, не втрачаючи при цьому довіру суспільства.

Північноатлантичний альянс з самого початку свого існування мав на меті не допустити розв'язання повномасштабного збройного конфлікту між західними державами та Радянським Союзом. Загрози для Чорноморського регіону стали останніми десятиліттями більш складними

та небезпечнішими, ніж це було раніше. Розпад Радянського Союзу призвів до виникнення низки територіальних конфліктів, у тому числі і збройних, загострення етнічних, релігійних, соціальних і економічних конфліктів на пострадянському просторі.

Північноатлантичний альянс не мав потужних позицій в басейні Чорного моря. Румунія та Болгарія вступили до НАТО лише в 2004 році. А Туреччина раніше не могла, навіть з огляду на географічні фактори, забезпечити ефективну систему безпеки самостійно.

Російська Федерація своїм впливом і фактичним нав'язуванням свого дискурсу, намагалася заповнити вакуум влади і сили, який виник у Чорноморському регіоні, та забезпечити реалізацію своїх геополітичних, економічних і інших інтересів, зокрема, використовуючи для цього Співдружність Незалежних Держав, військові вторгнення, економічний тиск та інші інструменти.

На тлі збройного конфлікту Росії проти України, Туреччина використовує увесь свій дипломатичний потенціал для врегулювання протистояння, звісно, переслідуючи свої власні цілі та інтереси, а саме задля закріплення лідерства в регіоні. І відбувається це не під егідою НАТО.

Водночас, Туреччина має значні геополітичні інтереси в Сирії, де намагається закріпити статус лідера. Тому прискіплива увага до Чорноморського регіону час-від-часу слабшала.

Але останній рік продемонстрував, що Турецька Республіка знову активно проявляє себе в басейні Чорного моря. Пов'язано це, насамперед, з повномасштабним збройним вторгненням Росії до України. Як було вже зазначено, Сполучені Штати Америки також намагалися посилити свій вплив в Чорноморському регіоні. З боку США Україні надходила і надходить значна допомога у протистоянні з агресією Росії. Але у США усвідомлюють, що той стан

справ, який є зараз, змушує їх більше співпрацювати саме з Турецькою Республікою. Здебільшого саме в дипломатичному плані. А це складно з огляду на громадську думку та суспільні настрої, сформовані в Туреччині.

Висновки. Роль Турецької Республіки в безпековій ситуації в Чорноморському регіоні останніми роками значно зросла. Туреччина сконцентрувала свої геополітичні інтереси саме в басейні Чорного моря. Поштовхом для цього стали повномасштабне вторгнення Росії до України і громадська думка турецького суспільства. Політичні тенденції формуються за рахунок, у тому числі, засобів масової інформації та лідерів думок. Певна частина з них просувають проросійські наративи, які мають помірну підтримку. Водночас в суспільстві сильно поширений антизахідний дискурс, через образи на Сполучені Штати Америки. Наприклад, саме через це велика кількість турецьких громадян при питанні «Хто ж винен у російсько-українській війні?» називають Сполучені Штати Америки, адже переконані, що саме втручання США у внутрішні справи України, на їх погляд, спричинило масштабний збройний конфлікт.

Безпекова ситуація в басейні Чорного моря значно погіршилася за останні 10 років. Політика Російською Федерації стала ще більш агресивною і гострою. Поки що Росія і Туреччина ділять між собою статус регіонального лідера. Але Туреччина зараз нарощує свій вплив за рахунок створення та надання переговорного майданчику для України та Росії в контексті збройного протистояння між державами. У Росії немає шансів, принаймні зараз, здобути однозначне лідерство. Туреччина вчасно перехопила ініціативу і стала новим геополітичним магнітом. Інші актори, у свою чергу, також лобіюють свої геополітичні інтереси в регіоні (зазвичай самостійно – без

залучення НАТО), але не надто активно, або не проявляють зацікавленості взагалі.

Саме бажання демонструвати свої «миротворчі потуги» і сприяють бажанню надати сторонам свій дипломатичний майданчик для переговорів. Ініціатива з безпечного транспортування зерна та харчових продуктів з українських портів продемонструвала спроможність Туреччини до ефективного посередництва в безпекових та гуманітарних питаннях.

Пріоритетом турецької політики більшою мірою є не завершення російсько-українського конфлікту на чийсь умовах, а зацікавленість у процесі досягнення компромісу. Адже від самого процесу турецька сторона здобуває найбільшу кількість переваг та дипломатичних балів. Цим користуються турецькі політичні еліти задля нарощування свого електорального впливу, демонструючи, що саме завдяки їм вирішується проблема, і для нарощування геополітичного впливу Туреччини в цілому.

Позиції НАТО в басейні Чорного моря поки є недостатньо захищені. Але наявність Туреччини в складі альянсу є найголовнішою перевагою. Дипломатично та військово Турецька Республіка вже зарекомендувала себе як сильного геополітичного актора. Тому зовнішньополітична думка Туреччини щодо безпеки в Чорноморському регіоні сконцентрована на підтримці свого безпечного геополітичного існування і на дипломатичному посередництві між протиборчими сторонами.

Список літератури:

1. Бурейко Н., Максак Г., Шелест Г. *Українська призма: Зовнішня політика 2018*. Аналітичне дослідження / ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. Київ, 2019. 258 с.
2. Габер Є., Воротнюк М. Сприйняття України за кордоном. Туреччина: аналітичний звіт. *Український Інститут, Рада зовнішньої політики*
3. Глебов С. В. Становлення системи безпеки і співробітництва в Чорноморському регіоні та роль України у цьому процесі (1990-ті роки): автореф. дис... канд. політ. наук : 23.00.04. Одеса. 2002. 30 с.
4. Ерман Г. Традиції османської дипломатії. Чому Туреччина для України партнер, але не союзник. 2022.
URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-62682378.amp>
(дата звернення: 12.04.2023)
5. Сааков В., Ферзек К. Чорне море як зона протистояння Росії та НАТО: напруга зростає. 2021.
URL: <https://p.dw.com/p/3vlaJ>
(дата звернення: 12.04.2023)
6. Седляр Ю. О. Українсько-турецькі відносини у контексті підтримки безпеки у Чорноморському регіоні (1991–2016 рр.), *Науковий вісник Миколаївського націон. університету імені В. О. Сухомлинського*. 2017. No2. С. 24–29.
7. Седляр Ю. О. Безпекова політика Туреччини у Чорноморському регіоні у постбіполярну добу. *Науковий вісник Миколаївського націон. університету імені В. О. Сухомлинського*. 2018. No2. С. 69–74.
8. Шелес Г. Чорноморська безпека: спроможності сусідів України на морі. 2020.
URL: <http://prismua.org/03-02-2021/>
(дата звернення: 12.04.2023)
9. Skyler Blake. Countering the growing Russian naval threat in the Black Sea region. 2022.
URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/countering-the-growing-russian-naval-threat-in-the-black-sea-region/> (дата звернення: 12.04.2023)
10. Glebov V. V. The Black Sea Region, European Security and Ukraine. In.:

Ukraine and European Security. Macmillan Press LTD, London, 1999. P.181–191.

11. Ahmet Gençtürk. Ukraine war draws attention to region's historical backstory. 2022.

URL: <https://www.aa.com.tr/en/russia-ukraine-war/ukraine-war-draws-attention-to-regions-historical-backstory/2593951>
(дата звернення: 12.04.2023)

12. Uzunoğlu S., Karaca H. S. Ukrayna Rusya savaşı'nın türkiye'deki medyaya yansimaları (Рефлексії Українсько-Російської війни в турецьких медіа).

URL: <https://www.newslabturkey.org/toplumsal-hafiza-ve-medya-ukrayna-rusya-savasinin-turkiyedeki-medya-yansimalari/> (турецькою мовою).

13. Carnegie Europe. The Astonishing Likeness of Turkey and Russia.

URL: <https://carnegieeurope.eu/strategiceurope/52099> (дата звернення: 12.04.2023)

14. Akın Ünver H. Türkiye'deki Rus dijital medya ve bilgi ekosistemi (Російські цифрові ЗМІ та інформаційна екосистема в Туреччині). EDAM, Oxford CTGA & Kadir Has Üniversitesi 2019. 56 p. (турецькою мовою)

URL: <https://edam.org.tr/wp-content/uploads/2019/08/AKIN-Russian-Digital-Media-TR.pdf>
(дата звернення: 12.04.2023)

Зейналов Д. Р. – student of the Faculty of International Relations, Political Science, and Sociology of the Odesa I. I. Mechnikov National University.

TURKISH FOREIGN POLICY THINKING ON SECURITY IN THE BLACK SEA REGION

This article examines the domestic and foreign policy discourse of the Republic of Turkey regarding Turkey's geopolitical, military and economic position in the Black Sea basin. A broad and systematic analysis of the current situation in the Black Sea region is carried out and Turkey's role and influence in the military and political life of the region is assessed. Particular attention is paid to the information field of Turkey and the analysis of the Turkish media space, the evolution of opinions, statements and theses in Turkish society regarding the role of Turkey and other actors in the Black Sea region.

Key words: Republic of Turkey, NATO, Black Sea region, Russia, Ukraine, security, geopolitics, public opinion, anti-Western discourse, diplomatic mediation, geopolitical vector.

*Рекомендовано до друку –
к. і. н., доцентом Глебовим В. В.*

Стаття надійшла в редакцію 12.05.23.